

2. zasedání Zastupitelstva města Ústí nad Labem

dne:

21. 11. 2022

bod programu:

18.

věc:

Obecně závazná vyhláška o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství

důvod předložení:

vydání OZV

dopad na rozpočet:

dopad na rozpočet nárůst o 31 milionů

zpracoval:

Mgr.et Mgr Hana Petříková, právník

předkládá:

Ing. Eva Fialová

projednáno:

Rada města dne 14. 11. 2022, č. usn. 5/1R/22
Mgr. Lucie Kinter Radičová, vedoucí právního oddělení
Mgr. Miloš Studenovský, tajemník magistrátu
Ing. Rudolf Jakubec, vedoucí finančního odboru
Kateřina Slivová, Specialista GDPR

přizváni k jednání:

Návrh na usnesení:

Zastupitelstvo města Ústí nad Labem po projednání

vydává

Obecně závaznou vyhlášku o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství

Přílohy:

č. 1 návrh OZV

Důvodová zpráva:

Zastupitelstvu statutárního města Ústí nad Labem je předkládán zpracovaný návrh obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství (dále jen „OZV“), který byl vytvořen, na základě podnětu vedení města. Vzhledem k ekonomickému vývoji ve společnosti a finanční situaci města se vedení města rozhodlo k znovuzavedení tohoto poplatku.

Nově navržená OZV v případě schválení opětovně zavádí místní poplatek za komunální odpad, a to ve formě místního poplatku za obecní systém odpadového hospodářství v souladu se zněním ustanovení § 10d odst. 1 písm. a) zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“), jehož předmětem je jednotlivá možnost využívat obecní systém odpadového hospodářství, který ve statutárním městě Ústí nad Labem existuje. Tento poplatek vychází z principu, že ze systému má prospěch každá osoba, která je přihlášena v obci nebo vlastní na území obce nemovitou věc zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášena žádná fyzická osoba, a to zásadně stejnou měrou. Proto obec zavádí tento poplatek v pevné výši. Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství nemá ani stimulační ani regulační účel, jeho výše se neodvíjí od skutečně vyprodukovaného odpadu, jde o paušální platbu, čímž se jedná o jednodušší variantu ze zákona nabízených možností.

Předkládaný návrh OZV stanovuje dva typy poplatníků. První skupinou poplatníků jsou fyzické osoby, které jsou přihlášeny v obci. Přihlášenými osobami jsou míněny fyzické osoby s trvalým pobytem na území obce a fyzické osoby, které ohlásily místo pobytu na území obce dle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, zákona o azylu a zákona o dočasné ochraně cizinců, pokud splňují zákonem dané podmínky. Druhou skupinou poplatníků jsou vlastníci nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, které jsou umístěny na území obce, a ve kterých není přihlášena žádná fyzická osoba s trvalým pobytem. Do druhé skupiny poplatníků tak mohou být zařazeny nově i právnické osoby a to včetně fondů (např. svěřenecké fondy, podílové fondy a fondy obhospodařované penzijní společnostmi).

Poplatkové období je jeden kalendářní rok. Zákon umožňuje obce určit výši sazby poplatku v rozsahu, který omezil maximální možnou horní hranici sazby místního poplatku, která je stanovena ve výši 1200 Kč. Předkládaná OZV stanovuje sazbu poplatku částkou ve výši 720 Kč. Tato výše byla určena jako kompromis mezi snahou o alespoň částečné pokrytí výdajů spojených se svozem a likvidací komunálního odpadu, které město nese, a zároveň sociálním hlediskem, v rámci kterého se město snažilo zamezit tomu, aby takto nastavená částka byla pro poplatníky finančně příliš zatěžující. Splatnost poplatku je pro kalendářní rok 2023 stanovena ve dvou shodných splátkách ve dvou termínech, a to první splátka nejpozději do 30. 6. 2023 a druhá splátka do 31. 10. 2023. Splatnost poplatku pro kalendářní rok 2024 a roky následující je stanovena taktéž ve dvou shodných splátkách a termínech, ale v prvním termínu nejpozději do 30. 4. a druhý do 31. 10. daného kalendářního roku. S ohledem na sociální hledisko byla nastavena i dvojí splatnost poplatku, aby pro poplatníky jednorázová úhrada daného poplatku nevytvářela příliš velký ekonomický tlak. S přihlédnutím ke krátkému časovému intervalu zavedení poplatku byla nastavena i odlišná splatnost pro následující rok 2023 s cílem ponechat poplatníkům dostatečný prostor se na nově stanovenou poplatkovou povinnost dostatečně připravit.

Podle údajů ČSÚ mělo k 31. 12. 2021 město Ústí nad Labem 90378 občanů. Z tohoto údaje bylo vycházeno při výpočtu dopadu na rozpočet města. Dle finančního odboru jsou Do rozpočtu pro r. 2023 do zdrojové části zahrnuty očekávané příjmy z PKO ve výši 32 mil. Kč. Do této částky jsou již zahrnuta i osvobození a úlevy skupinám poplatníků. Při jejich výpočtu bylo vycházeno z dat interního ekonomického systému Navision. Z opatrnosti se do návrhu rozpočtu nezapočítávala celá vypočtená částka vycházející z poplatku 720 Kč, resp. 360 Kč u seniorů, protože ze zkušeností se zaváděním

Důvodová zpráva:

tohoto poplatku v minulých obdobích se zpočátku očekává menší objem přijatých plateb. Také nelze kvalifikovaně vyčíslit objem předpokládaných plateb od vlastníků nemovitostí.

V OZV jsou stanoveny dva typy osvobození a úlev. První skupinu osvobození stanovuje sám zákonodárce v textu zákona o místních poplatcích, který konkretizuje pět skupinu poplatníků, kteří jsou od poplatku osvobozeni. Od poplatku je osvobozena osoba, které poplatková povinnost vznikla z důvodu přihlášení v obci a která je

- a) Poplatníkem poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci v jiné obci a má v této jiné obci bydliště,
- b) Umístěna do dětského domova pro děti do 3 let věku, do školského zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo školského zařízení pro preventivně výchovnou péči na základě rozhodnutí soudu nebo smlouvy,
- c) umístěna do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě rozhodnutí soudu, na žádost obecního úřadu obce s rozšířenou působností, zákonného zástupce dítěte nebo nezletilého,
- d) umístěna v domově pro osoby se zdravotním postižením, domově pro seniory, domově se zvláštním režimem nebo v chráněném bydlení, nebo
- e) na základě zákona omezena na osobní svobodě s výjimkou osoby vykonávající trest domácího vězení.

Pro přesné vyčíslení počtu osob, kterých by se týkalo dané zákonné osvobození, nelze stanovit, jelikož v současnosti nemáme dostatečně přesné podklady k vyčíslení. Avšak vzhledem ke zkušenostem z let minulých považujeme za reálný odhad takto osvobozených poplatníků přibližně 1000 osob. Jednalo by se tedy o částku ve výši 720 000 Kč.

Druhou skupinu osvobození a úlev si stanovuje obec sama dle svého uvážení. Navrhovaná osvobození byla projednána a konkretizována s vedením města na jednání dne 9. 11. 2022. Snahou vedení města bylo co nejvíce snížit ekonomické zatížení sociálně slabších skupin obyvatel.

Nová OZV osvobozuje od poplatku, který vznikl z důvodu přihlášení v obci děti do 18 let věku včetně. Toto osvobození bylo snahou pomoci a ulevit rodinám s dětmi a samoživitelům. K 31. 12. 2021 bylo přihlášených 16 472 dětí do 18ti let – osvobození se tedy týká částky ve výši 11 859 840 Kč.

Další skupinou osvobozených jsou osoby, kterým vznikla poplatková povinnost z důvodu přihlášení v obci, ale které trvale pobývají mimo území České republiky po dobu delší než 1 kalendářní rok. K tomuto osvobození bylo přistoupeno vzhledem ke zkušenostem z let minulých a ohledem na několik případů, které se dlouhodobě řešily. Přesný počet nelze z dostupných informací vyčíslit, ale bude se jednat řádově o desítky maximálně stovky případů, které z ekonomického hlediska budou mít minimální dopad.

Třetí skupinou osvobozených od poplatku jsou osoby, kterým poplatková povinnost vznikla z důvodu vlastnictví nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášená žádná fyzická osoba a která se nachází na území této obce, a které mají ve vlastnictví stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášená žádná fyzická osoba a která se nachází na území obce, jsou-li vlastníkem stavby pro rodinnou rekreaci současně poplatníkem z důvodu přihlášení v obci. Ani u této skupiny osob nejsme schopni v současné době vyčíslit její přesný počet, ale cílem tohoto osvobození bylo ulevit při nově zaváděném poplatku těm poplatníkům, kteří využívají chaty a chalupy k rekreaci, přičemž na území města bydlí v jiné nemovité věci. Osvobození bylo zavedeno z důvodu zamezení duplicity úhrady poplatku.

Zároveň nová OZV stanovuje úlevu od poplatku, kterou poskytuje osobě, které poplatková povinnost vznikla z důvodu přihlášení v obci a která v daném kalendářním roce dovršila 65 let věku a více, a to ve výši 50% celkové výše sazby, tedy ve výši 360 Kč. K takto formulovanému znění úlevy bylo přistoupeno především ve snaze snížit dopad zavedení poplatku na seniory. Dle dostupných údajů bylo

Důvodová zpráva:

ke dni 31. 12. 2021 v městě Ústí nad Labem přihlášeno 22 062 osob starších 65 let. Úlevy tak činí pro tuto skupinu poplatníků částku ve výši 7 942 320 Kč.

Při vypracovávání textu OZV byl o součinnost požádán Finanční odbor, a to v otázce vyčíslení předpokládaného zvýšení příjmu a ostatních finančních otázek s tím souvisejících. Finanční odbor k dané konstataci, že vedle výše uvedených očekávaných příjmů vzniknou v souvislosti se zaváděním poplatku a dále se správou poplatku nové výdaje s předpokladem v rozpočtu pro r. 2023 ve výši 1 mil. Kč a to při nezměněném počtu zaměstnanců zabývajících se touto agendou.

Návrh OZV byl rozeslán i na jednotlivé městské obvody z důvodu časové tísně zatím bez vyjádření.

Návrh OZV byl zaslán na Ministerstvo vnitra k předběžnému posouzení, které vydalo kladné stanovisko k předkládanému návrhu OZV

OZV je předkládána v takto krátkém časovém intervalu neboť není možné ji z důvodu nabytí účinnosti ke dni 1. 1. 2023 předložit Zastupitelstvu města ke schválení v termínu 19. 12. 2022 neboť by nemohla být splněna lhůta 15 dní od vyhlášení do nabytí účinnosti OZV, kterou ukládá zákon a kterou nelze zhojit jiným způsobem. S ohledem na to, že poplatkové období je stanoveno jako 1 kalendářní rok je tedy nutné, aby OZV byla účinná od 1. 1. daného kalendářního roku. Vzhledem k zákonem stanovené 15 denní lhůtě od doby platnosti do nabytí účinnosti by tato povinnost nebyla splněna a OZV by pro rok 2023 nebyla účinná. Zákonná výjimka, kdy lze tuto legisvakační lhůtu zkrátit z důvodu obecného zájmu zde není aplikovatelná neboť fiskální zájem obce, kterým zavedení tohoto místního poplatku bezpochyby je, nelze považovat za obecný zájem, který by použití této výjimky odůvodňoval.

Přílohy:

- Č. 1 Obecně závazná vyhláška o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství
- Č. 2 Stanovisko MVCR – právní posouzení
- Č. 3 Stanovisko MVCR

Přílohy:

- č. 1 posouzení návrhu OZV MP odpady Ústí nad Labem.pdf
- č. 2 Právní posouzení návrhu OZV MP odpady ústí nad labem.pdf